

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut,

Vihreä valtuustoryhmä kiittää valmistelijoita. Talousarvion laatiminen, palveluverkon seuraavan vaiheen valmistelu ja organisaation uudistaminen on valtava kokonaisuus – kokonaisuus, jota on valmisteltu vaikeassa taloudellisessa ja poliittisessa tilanteessa.

Tietopohjaa on vahvistettu, tavoitteena on kestävä ja vaikuttava palveluverkko, ja liikkuvien sekä digitaalisten palveluiden merkitys on huomioitu.

Mutta tehtävääkin on. Asiaksnäkökulmaa ja henkilöstön kokemusta on syytä vahvistaa, ja kuntarajoihin pohjautuvasta ajattelusta on vihdoinkin päästävä eroon. Myös johtamisen ja organisaation kehittämisessä tarvitaan nyt konkreettisia tekoja.

Arvoisa puheenjohtaja,

Vihreä ryhmä on sitoutunut hyvinvointialueemme talouden tervehdyttämiseen kestävästi. Kannatamme pääpiirteittäin pohjaesityksiä talousarvioksi 2026 ja toisen vaiheen palveluverkoksi kuitenkin siten, että olemme avoimia toimintaa parantaville muutosesityksille, jos muutoksilla voidaan kuitenkin saavuttaa taloudelle asetetut tavoitteet. Tätä keskustelua tulemme käymään sovitusti ryhmien kesken.

Seuraavassa muutama talouden ja toiminnan kehittämiseen liittyvä huomio, joita olemme nostaneet esille jo aiemmissa ryhmäpuheenvuoroissa.

Palveluverkkoja tulee kehittää asukkaiden tarpeista käsin kuntarajat häivyttäen. Voisimme ottaa mallia ensihoidon ja pelastustoimen vasteaika-ajattelusta – sijoittaa palvelut niin, että ne ovat saavutettavissa mahdollisimman tasapuolisesti eri puolilla Keski-Suomea, hyödyntäen sujuvia liikenneyhteyksiä ja kehittäen niitä yhdessä kuntien kanssa.

Tarvitsemme myös entistä enemmän liikkuvia ja digitaalisia palveluja. Näitä palveluja on kehitettävä edelleen yhdessä henkilöstön ja asukkaiden kanssa päällekkäisyydet karsien, eri toimintoja integroiden ja uutta teknologiaa hyödyntäen.

Samalla meidän on tehtävä fiksumpia ja tietoon perustuvia päätöksiä. Kustannustietoisuutta on vahvistettava, hankintaosaamista lisättävä ja hyödynnettävä monipuolisia palveluiden tuotantotapoja. On ymmärrettävä, mitä kannattaa tehdä itse, mitä ostaa – ja miksi.

Johtamista ja organisaatiota on uudistettava. Hyvä johtaminen on edellytys sille, että henkilöstö jaksaa ja asukkaat saavat laadukasta palvelua. Monikerroksinen organisaatio tarvitsee selkeät vastuut, realistiset johtamisalueet ja toimivat rakenteet. Tehtäväkuvat on tarkistettava, ja väliportaan hallintoon on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Hyvinvointialue ei kuitenkaan voi onnistua yksin. Kuntien kanssa tehtävän yhteistyön on oltava avointa ja luottamuksellista, eikä osaoptimointi saa ohjata päätöksiä – kuten on tapahtunut esimerkiksi Vertti-toiminnan järjestämisen vastuista käydyissä neuvotteluissa.

Väestörakenteen muutos vaikuttaa myös kuntien vastuulla oleviin palveluihin. Siksi meidän tulee hyödyntää resurssit viisaasti esimerkiksi lisäämällä tilojen yhteiskäyttöä ja etsimällä yhteisiä ratkaisuja palveluiden turvaamiseksi.

Päätösten vaikutukset on arvioitava etukäteen. Se on vastuullisen päätöksenteon perusta: että tiedämme mitä ratkaisut merkitsevät asukkaille, henkilöstölle ja taloudelle. Palveluverkkoa kehitettäessä on varmistettava palveluyksiköiden toimintavarmuus ja henkilöstön osaaminen.

Yhteistyötä ja reilua työnjakoa tarvitaan erityisesti erikoissairaanhoidossa ja YTA-alueella. Keski-Suomella on vahva lääkärikoulutuksen perinne ja osaamista, jota on syytä vahvistaa yhteistyössä Itä-Suomen Yliopiston ja Kuopion yliopistosairaalan kanssa.

Lopuksi: Ilman hyvinvoivaa ja motivoitunutta henkilöstöä ei ole toimivaa organisaatiota – ei myöskään hyvinvointialuetta. Muutos on jatkuvaa, ja juuri siksi työntekijöiden tuesta, kuulemisesta ja osaamisesta on huolehdittava nyt paremmin kuin koskaan.

Vastuu hyvinvointialueemme tulevaisuudesta on yhteinen. Suunnataan katse nyt eteenpäin: kohti rakentavaa yhteistyötä, yhteistä tahtotilaa ja kestäviä ratkaisuja.

Kiitos.